

«HET BRUUJSEL»



VOGELWACHT

UDEN E.O.

Wat doet Vogelwacht Uden?

* **Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een vereniging die zich actief inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:**

- Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden, zowel binnen Nederland als daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, De Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
- Voorlichting op tentoonstellingen.
- Publicaties in diverse media en tijdschriften.

* **Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**

- Plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van natuurgebieden in de omgeving (V.L.U.).
- Beheer en onderhoud van de oeverwaluwenwand op Hemelrijk.
- Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding (in geval van strenge en langdurige vorst).

* **Andere activiteiten zijn:**

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten behoeve van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van de Kinderboerderij, het I.V.N. - Uden en de Vogelwacht Uden het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, De Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N., afdeling Uden.
- Het uitgeven van een eigen verenigingsblad, "Het Bruujsel".

* **Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**

- Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de Vogelwet.

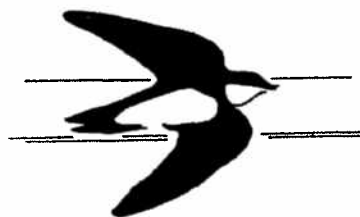
* **Lidmaatschap en inschrijving:**

- De jaarcontributie bedraagt f 30, = per persoon.
- Gezinsleden betalen f 12,50
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt f 5, =
- Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujsel".

* **Voor inlichtingen en lidmaatschap:**

- Secretariaat: Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN,
Telefoon: 0413-269804

VOGELWACHT UDEN E.O.



- Voorzitter** : Peter Wienbelt
Den Brier 112, Uden
Tel.: 0413-330758
- Secretaris** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Penningmeester** : Jeroen van Vliet
Van den Waarsenburglaan 13, Gerwen (Nuenen)
Tel.: 040-2831405
- Bestuursleden** : Jan van Bergen, Marc Poulussen en Liesbeth Verkaar.
- Bank** : ABN-AMRO Uden rek.nr.: 60.99.68.254
-

"HET BRUUIJSEL"

- Redactie** : Margreet Hoefnagels, Anita van den Acker,
Rianne de Groot, Jan-Willem Hermans, John Hermans,
Aad van Toor, Don-Alexander van Bergen en Peter Noy.
- Inleveren copy** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
E-mail: A.v.d.Acker@boschmedicentrum.nl
- Eindredactie** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: denbosch@oriongroep.nl
- Verspreiding** : Theo Thijssen en Wim Hoefs.
-

"HET BRUUIJSEL" verschijnt 4x per jaar in een oplage van 125 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3 (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven. Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.



Het Bruijsel, nummer 3, 1999

Colofon	Redactie	1
Inhoudsopgave	Redactie	2
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	3
Mededelingen Bestuur	Jan-Willem Hermans	5
Vogelwacht en het millenium	Peter Wienbelt	7
Nieuwe drukker van het Bruijsel	Peter Wienbelt	8
Najaarsvakantie in Marokko	Aad van Toor	9
Weidevogelbescherming in Boekel	Cor Verhoeven	10
Publiekswandeling Voskuilenheuvel	Aad van Toor	12
Vogel onder de loop ... de Wintertaling	Pedro van den Acker	13
Overleg coördinatoren werkgroepen	Peter Wienbelt	14
Udens landschap baart het V.L.U. nog steeds zorgen!	Willem Peters	16
Scholekster onderzoek op Schiermonnikoog	Joop Bergsma	18
Herfstexcursie Terschelling 1999	Peter Noy	20
Waarnemingen Terschelling 9 tot en met 13 oktober	Jan Verhoeven	21
Jaarverslag werkgroep Stootvogels	Piet van der Voort	22
Broedresultaten Uilen in 1999	John Hermans	24
Rode Wouw én Bruine Kiekendief in de Maashorst!	Aad van Toor	27
Wetenswaardigheden	John Hermans	28
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	30
Volleyballer of vogelaar?	John Hermans	31
Vogelwacht-Winkel	Aad van Toor	32
Advertenties	Bestuur	34



Mededelingen Redactie

We zijn wat verlaat, onze doelstelling van vier nummers per jaar hebben we dit laatste jaar van het millenium niet waar kunnen maken. Jammer. Maar we gaan uit van de stelregel: liever drie nummers goed dan vier keer half. Dat dat lukt horen we wel eens ooit van derden - zoals dat officieel genoemd wordt -. Zij prijzen niet alleen de inhoud, maar ook de vormgeving en de verzorging. Als redactie zijn wij natuurlijk heel blij met zo'n pluim op onze hoed. We vinden echter ook dat we die moeten doorgeven aan al die leden-schrijvers die ervoor zorgen dat ons Bruujssel ook echt óns Bruujssel is. Zonder jullie bijdragen kunnen wij ook geen mooi blad maken. Waarmee we tegelijk willen vragen: stuur ons copy!!! Vertel over je wederwaardigheden dichtbij of ver weg. Op die manier genieten we allemaal van die meer of minder sterke verhalen die het vogelen zo boeiend maken. Tekeningen zijn ook altijd van harte welkom. Ga er eens voor zitten in deze wintermaanden.



Wat vind je deze keer? Wel drie verhalen van een zeer actief man. Aad van Toor heeft twee publiekswandelingen meegelopen. Op 12 september in de Maashorst en 14 november in de Voskuilenheuvel. Van beiden maakte hij een leuk verslag. Hij is ook verder weg geweest: naar Marokko. Ook over dat land weet hij boeiend te vertellen. Tussen al dat reizen en buitenzijn heeft Aad ook nog tijd om de winkel van de Vogelwacht te promoten. En - het mag gezegd worden - het loopt als een tierelier! Geweldig Aad. Voor degenen die er nog niet bekend mee zijn: als je wat wilt kopen op vogelgebied, van kijkers tot boeken en kaarten, kijk dan eerst even bij Aad. Want als je bij hem bestelt krijgt onze club ook een deel.

Joop Bergsma verhaalt over het wel en wee van de scholekster. We hebben ook een verslag van Cor Verhoeven over de weidevogelbescherming in Boekel en omstreken. Onze voorzitter heeft ook een aantal dingen te vertellen, onder andere zijn visie op het millennium en het overleg coördinatoren werkgroepen. De groep vogelaars die naar Terschelling is geweest in oktober heeft het zo druk gehad met kijken dat er geen tijd was om te schrijven. Jammer. Maar Peter Noy heeft wel wat algemene dingen over het eiland bij elkaar gezet zodat degenen die er geweest zijn herinneringen op kunnen halen en anderen misschien op het idee komen om daar ook eens te gaan kijken. Jan Verhoeven heeft tijdens die excursie weer een lijst van waargenomen soorten bijgehouden. Hoeveel het er zijn?? Veel!

Er is ook een officieel jaarverslag gemaakt door de werkgroep stootvogels. Een samenvatting daarvan vind je in dit blad. Gemaakt door Pieter van der Voort. Nu hij geen voorzitter meer is heeft hij tijd voor deze dingen.

Dan zijn er de vaste bijdragen: de mededelingen van het bestuur door Jan-Willem Hermans. Zijn broer John heeft weer allerlei wetenswaardigheden bij elkaar gesprokkeld én hij heeft een verslag gemaakt over de kerkuil. Pedro van den Acker heeft de wintertaling onder de loep genomen. Het is steeds weer een verrassing welke vogel hij bij de staart heeft.

Hoe is het gegaan op vogeltrekteldag? We hebben onze mannen op T.V. gezien. Maar waren er ook resultaten? Bijzondere waarnemingen; dit keer weer een uitgebreid



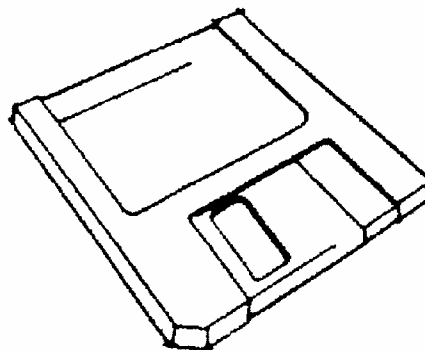
overzicht door Peter van de Braak. Altijd interessante waarnemingen, geef ze ook de komende maanden aan hem door!! Dan hebben we natuurlijk nog een verhaal van onze harde werkers bij het V.L.U., verteld door Willem Peters.

Ondertussen zijn we de millenniumdrempel dicht genaderd. Wie er ook last van kan hebben, de vogels in elk geval niet! Daarom wenst de redactie iedereen een heel goed en bijzonder vogeljaar toe. Met daarbij in het achterhoofd: Schrijf het op, op ouderwets papier of op een moderne flop. Gooi het bij Anita van den Acker in de bus of E-mail het naar: A.v.d.Acker@boschmedicentrum.nl. Zij maakt er op haar computer iets moois van.

Namens de Redactie,
Margreet Hoefnagels

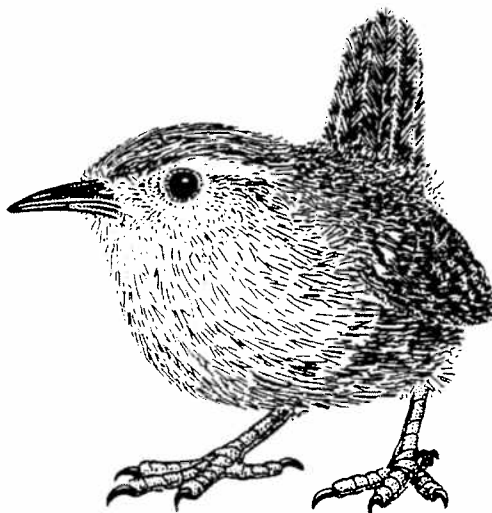
Inleveren kopij gewijzigd

Met ingang van 1 januari 2000 dient de kopij voor het Bruujssel afgegeven of verstuurd te worden aan Anita van den Acker, Raam 523 te Uden. Indien de kopij wordt aangeleverd op een diskette dan dient deze voorzien te zijn van een afzender, zodat de diskette na gebruik bij de juiste persoon terugbezorgd kan worden. Verder wordt verzocht om de kopij bij voorkeur aan te leveren in een opmaak van WordPerfect (hoogste versie 7.0). Opgemaakte tekst in MS-Word97 kan eveneens worden ingelezen. Graag aandacht hiervoor. E-mailen kan ook, en wel naar: A.v.d.Acker@boschmedicentrum.nl



Alvast bedankt,

Anita van den Acker
(Telefoon: 0413-253151)



Mededelingen Bestuur

Nieuwe leden

We krijgen nog steeds nieuwe aanwas. Als kersverse leden zijn te verwelkomen: Kees van Lambalgen en Esther Maas. Welkom en veel plezier binnen de Vogelwacht.

Verhuizing

Het lijkt wel of het bestuur de verhuiskriebels heeft. Zowel Liesbeth Verkaar als Jeroen van Vliet hebben een ander vogelkastje gevonden. De adressen luiden Liesbeth Verkaar, Oliemolenstraat 53, 5402 LH Uden, telefoonnummer 0413-265397 en Jeroen van Vliet, Van den Waarsenburglaan 13, 5674 PW Gerwen (Nuenen), telefoonnummer 040-2831405.

World-Bird Watch

Op zaterdag 2 oktober vond er weer een grootse vogeltrektelling plaats in Nederland. Er was een tellint gevormd van Zandvoort naar Winterswijk. Een achttal Udense vogelaars hadden zich aangemeld. Als telpost kregen we de post bij Kasteel Doorwerth. Helaas was het weer iets minder, toch hebben we de nodige vogels waargenomen. Zelfs het NOS-journaal kwam opnamen maken van onze telpost. Onze tent en de worstjes waren goed te zien. Elk uur werden we gebeld om de gegevens door te geven. Een schat aan informatie wordt zo verzameld. Van ons mag dit vaker gebeuren.

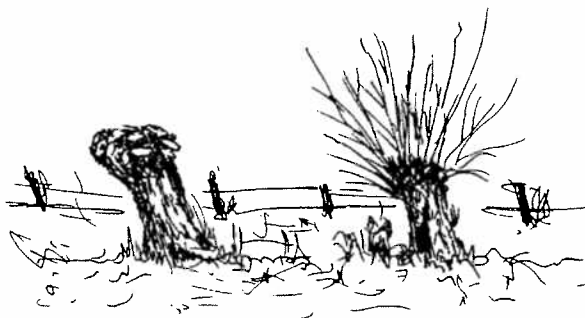
Poster-serie 100 jaar Vogelbescherming

Vogelbescherming Nederland bestond in 1999 maar liefst 100 jaar. Ter gelegenheid hiervan is met hulp van een sponsor een poster-serie ontwikkeld. Deze werd gratis aangeboden. Inmiddels fleuren de vijf posters de Groenhoeve op.

Vrijwillig Landschapsbeheer Uden

Onze werkgroep die wij delen met het I.V.N.-Uden bestond in 1999 ook tien jaar. In het kader hiervan hebben wij het voor elkaar gekregen dat de opening van het Brabantse vrijwilligersseizoen landschapsbeheer plaats vond in de Groenhoeve. Op 30 oktober 1999 waren er maar liefst meer dan tachtig vrijwilligers naar de Groenhoeve gekomen. Het programma bestond uit een diaprojectie door Willem Peters over het vrijwilligersseizoen. Aan de hand van de jaarkalender toonde Willem ons welke activiteiten door het V.L.U. georganiseerd worden.

Na de middag was een busreisje gepland langs enkele projecten die het V.L.U. uitgevoerd hebben, zoals de ruilverkavelingssingel aan de Hooistraat, poelen aan de Karlingerweg, houtwal Udense Dreef, Bedaf en Annabosje. Hier hebben we uiteraard de handen uit de mouwen gehaald en zijn in een half uur tijd een dertigtal knotwilgen geplant. Hopelijk kunnen we over tien jaar laten zien hoe ze gegroeid zijn. Een actieve werkgroep!! Houden zo!



Vogelcursus

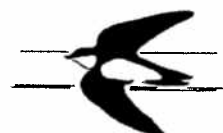
Op donderdag 3 februari 2000 starten we met een vogelcursus. De cursus wordt gehouden in de Groenhoeve en begint elke avond om 20.00 uur. De drie cursusleiders: Jeroen van Vliet, Liesbeth Verkaar en Jan-Willem Hermans zullen de volgende onderwerpen behandelen:

Datum:	Les:	Onderwerp:
03 februari	1	Vogelbouw
10 februari	2	Voedsel en spijsvertering
17 februari	3	Voortbeweging en geluid
24 februari	4	Vogelgedrag
02 maart	5	Nesten en nestkasten
16 maart	6	Broedgedrag
23 maart	7	Vogeltrek
30 maart	8	Ouderdom en bedreiging

In elke les zullen ook enkele vogels voorgesteld worden middels dia's en geluid. Uiteraard wordt ook de praktijk niet vergeten. Middels een viertal excursies in en om Uden proberen we de opgedane kennis te tonen. Een fraai cursusboek vormt de leidraad van de cursus. De totale kosten voor leden bedragen f 50,00. Ook niet-leden zijn van harte welkom. De kosten voor niet-leden bedragen f 60,00.

Aanmelden vóór 15 januari 2000 bij Jan-Willem Hermans, tel.nr. : 0413 - 269804

Namens het Bestuur,
Jan-Willem Hermans



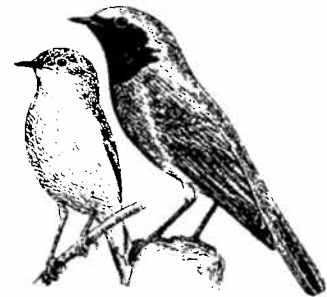
Vogelwacht en het millennium

We zijn niet zo'n vereniging van nieuwjaarstoespraken en dergelijke. Een milleniumwisseling is echter zo speciaal dat koningin Beatrix en ik besloten hebben er dit jaar toch wat extra aandacht aan te geven.

Normaal gesproken blik je op zo'n moment een jaartje achteruit en vooruit maar bij deze gelegenheid lijkt me duizend jaar meer toepasselijk. Op deze schaal zijn we nog maar een hele jonge vereniging.

Zou in het jaar 1000 iemand hebben kunnen bedenken dat er in Uden nu een vereniging als de Vogelwacht zou bestaan? Ik denk het niet. De behoefte van verenigingen als de onze is met name ontstaan doordat de natuur door de opdringende gevolgen van de economie en industrialisatie steeds meer in het gedrang kwam en een steuntje in de rug nodig had. In het jaar 1000 kwam deze bedreiging natuurlijk niet voor. Mijn beeld van toen is dat de natuur in wat wij nu de Maashorst noemen zó was als wij het nu graag zouden willen zien. In het biotoop van toen leefden mens en dier dicht op elkaar en in goede harmonie. Er werd ongetwijfeld toen al wel gejaagd maar op zo'n schaal dat dit de balans in de dierenwereld niet of nauwelijks verstoorde. Bedreigingen als vervuiling, verdroging en overbemesting kwamen bijna niet voor.

Vooruitblikkend kan ik me nauwelijks voorstellen dat Vogelwacht Uden in 3000 niet meer zal bestaan. Ik kan nu geen enkele reden verzinnen waarom deze vereniging zou moeten ophouden te bestaan. Het zou natuurlijk fantastisch zijn als de Vogelwacht als beschermer van de natuur niet meer nodig is. Maar ook, of beter nog, juist dan blijft er genoeg reden van bestaan over. Er valt dan nog meer samen te genieten van de prachtige natuur en de vogelrijkdom dan nu. En voor mij is dat een van de plezierige kanten van onze vereniging: met elkaar genieten van de natuur. Niet alleen hier in de buurt maar met de vervoersmethoden van 3000 waarschijnlijk over de hele wereld.



Iets wat zeker in de huidige vorm niet meer zal bestaan is dit Bruujssel. Het zal denk ik zelfs geen honderd jaar meer duren voordat dit als "e-zine" (elektronisch magazine) via internet wordt verspreid. In 3000 zal het Bruujssel zelfs niet op ouderwetse schermen te lezen zijn maar via de dan gebruikelijke elektronica rechtstreeks op ons netvlies wordt geprojecteerd.

Het vooruitzicht van een steeds mooier wordende natuur en een vereniging die hier te allen tijde een plek in kan krijgen stimuleert mij enorm om er ook in de komende jaren lekker tegen aan te gaan én er van te genieten. Ik hoop dat dit voor iedereen geldt zodat we als vereniging én als individu een gezonde toekomst tegemoet gaan.

Ik wens jullie allen een fantastisch nieuw millennium toe!!!

Peter Wienbelt



Nieuwe drukker van het Bruujssel

De oplettende Bruujssel-lezer heeft het misschien al gezien, we hebben een nieuwe drukker voor ons verenigingsblad. De uitgave die begin december in de bus viel is gedrukt door Lequinda bv die gelijk een advertentie op de achterpagina plaatst en hiervoor een bedrag per editie betaalt. Lequinda is de huisdrukker van mijn werkgever **COMPAQ** in Utrecht. Lequinda werkt goedkoper en geeft een perfecte kwaliteit. Het blad ziet er haarscherp uit, kijk bijvoorbeeld maar naar de fot van Marieke Noy met het kerkuilenjong. Bovendien werkt het drukken voor ons veel makkelijker, ik lever het 's ochtends voor tien uur in en 's avonds kan ik het complete blad inclusief kافت weer ophalen.

Hiervoor werd het drukwerk altijd verzorgd door Theo Thijssen en Wim Hoefs die er veel tijd in moesten steken om het drukwerk telkens weer voor elkaar te krijgen. Ze hebben hier jaren achtereen een prima prestatie geleverd waarvoor onze hartelijke dank. Theo en Wim blijven nauw bij het Bruujssel betrokken, dank zij hen valt het bij ons allen op de deurmat.

Met vriendelijke groeten,

Peter Wienbelt

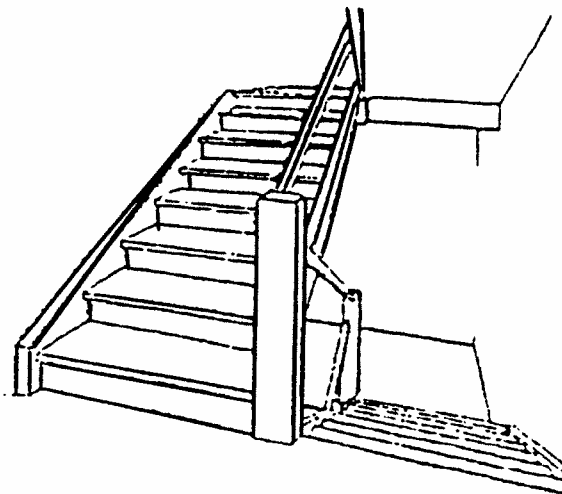
Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen etc.

Dorshout 6b
5462 GL VEGHEL

Tel.: 0413-352420
Fax.: 0413-354755

* Theo Peters is tevens sponsor van onze Werkgroep Nestkasten *



Najaarsvakantie in Marokko

Na twee mislukte pogingen om naar Marokko te gaan was het zover. De eerste keer moest de vakantie worden geannuleerd wegens ziekte, de tweede keer wegens onvoldoende belangstelling. We hadden positieve en ook negatieve dingen over dat land gehoord. Een ervan zou zijn de vrouwonvriendelijkheid. Nou daar bleek al gauw geen sprake van te zijn. In de grote steden als Marrakech, Rabat en Casablanca zagen we vrijwel uitsluitend modern westers geklede mannen en vrouwen. Later op het platteland zagen we wat meer vrouwen gekleed volgens het islamitische voorschrift.

Marokko biedt de toerist erg veel: mooie stranden, steden, goede tot uitstekende hotels, goed en lekker eten, steppen, woestijnen, prachtige berglandschappen, met name het bekende Atlasgebergte, overblijfselen van oude culturen met romeinse invloeden en invloeden in onder andere stedenbouw uit de tijd van het franse protectoraat.

In het land komt een deel van het transport nog steeds neer op de rug van de dromedaris. Er zijn honderdduizend dromedarissen in Marokko; een vrouwtje kost ongeveer zesduizend en een mannetje vierduizend gulden.

Marokko is ook het land van de dadelpalm. Duizenden hectaren zijn met deze palm beplant en de dadels vinden overal de europese markten. Marokko is ook een land van veel natuurschoon. In grote delen van het land zijn zowel flora als fauna beschermd. Marokko's roofvogels bestaan in hun totaliteit onder bescherming: zee- en koningsarend, buizerd, moerasbuijerd, zwarte wouw, koningswouw, slechtvalk, torenvalk, kwartelvalk, gier, lammergier, grijze wouw en sperwer. Ook stelt- en moerasvogels worden beschermd. Bijvoorbeeld de flamingo, lepelaar, jufferkraanvogel en vele anderen.

Het land is een pleisterplaats voor veel vogels die uit noordelijke streken wegtrekken om de kou en voedselschaarste te ontvluchten. In het prachtige vogelboek van Lars Johnsson kan men op de kaartjes zien waar en hoeveel vogels daar een tijdelijk verblijf vinden. In het reisgezelschap was de belangstelling voor vogels kijken zeer klein en de reisleader was uitsluitend geïnteresseerd in goed gebraden kip zodat waarnemen uiterst moeilijk was. Er was best veel te zien maar waarnemen vanuit een rijdende bus levert niet al te veel op. Op het strand toch een paar interessante waarnemingen en ook in de omgeving van dorpen op het platteland: boerenwaluw, huismus, grote mantelmeeuw, kleine mantelmeeuw, blauwe reiger, koereiger, flamingo, zilvermeeuw, merel, turkse tortel, grauwe buulbuul, kalenderleeuwerik, sperwer, tjiftjaf, marokkaanse kwikstaart, ooievaar, heremietibis, spreeuw, buizerd, raaf, meerkoet, wilde eend, rotsduif, rotswaluw, witkruintapuit, drieteenstrandloper, kuifleeuwerik, scholekster, grutto en aalscholver. Marokko: een aanrader!!!!

Aad van Toor



Weidevogelbescherming in Boekel

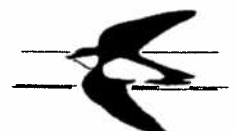
Na een voorzichtig begin in 1998, is er in het voorjaar van 1999 begonnen om de weidevogelbescherming op grotere schaal aan te pakken. Vanuit de agrarische sector kwam het initiatief om een convenant op te stellen. Hierin zouden een aantal zaken, met betrekking tot vrijwillige weidevogelbescherming, worden vastgelegd. Het convenant is opgezet in overleg met de gemeente Boekel, ZLTO afdeling Boekel-Venhorst en Jeugd Natuurwacht Boekel. Ook I.V.N. Uden en Vogelwacht Uden zijn geraadpleegd over het opzetten van het convenant.

Na een korte cursus, gegeven door Jeroen Bijleveld (provinciaal coördinator weidevogelbescherming), kon worden begonnen met zoeken en markeren van nesten. De dertien vrijwilligers, allen voorzien van een loopvergunning, werden verdeeld over de veertien bedrijven die zich hadden aangemeld. In totaal is er honderdenegenenveertig hectare afgezocht tegen achtentwintig hectare in 1998. Dit heeft geresulteerd in de volgende soorten met tussen haakjes de uitgekomen legsels. Graspieper (1), veldleeuwerik (1), scholekster (1), wulp (1), gele kwikstaart (2) en kievit (63).

Aangezien zo'n eerste jaar voor alle partijen (agrariers, loonwerkers en vrijwilligers) nieuw is, moeten deze cijfers naar mijn idee na verloop van tijd nog beter kunnen worden. Het overleg en vertrouwen tussen de partijen zal hopelijk steeds beter worden waardoor uiteindelijk ook de resultaten beter kunnen worden.

Afgelopen jaar heb ik gemerkt dat, ondanks veel negatieve geluiden, een groot aantal agrariers zeker wel bereid zijn een positieve bijdrage te leveren aan onder meer weidevogelbescherming. Dit wordt nog eens bevestigd door het feit dat op dit moment meer bedrijven zich hebben aangemeld dan dat het huidige aantal lopers aan kunnen. Dus mochten er mensen zijn die zich actief willen bezig houden met weidevogelbescherming in Boekel of Venhorst, wacht niet af maar meld U aan als vrijwilliger. U kunt zich hiervoor aanmelden bij de heer H. Tielemans, telefoonnummer 0492 - 322309.

Namens de weidevogelgroep Boekel-Venhorst,
Cor Verhoeven





GR*ID-1340



Publiekswandeling Voskuilenheuvel

Op zondag 14 november 1999 zijn om negen uur een groep van vijfendertig personen bijeengekomen voor een wandeling van ongeveer twee uur bij de kerk van Venhorst. Peter Wienbelt heette de deelnemers welkom waarna één van de leden van de Vriendenkring Voskuilenheuvel een korte uiteenzetting gaf over de ontwikkeling van het gebied.

De Voskuilenheuvel is eigenlijk een stukje Peel dat in tien jaar tijd door hardwerkende vrijwilligers tot zijn oorspronkelijke glorie is teruggebracht. Het omvat kleine perceeltjes naaldbomen, wat heide, vennen, loofhout en waterpartijen. De gevarieerdheid van het landschap levert een biotoop die geschikt is voor een grote variatie aan planten en dieren. Een deel van het bos is zogenaamd opslagbos. Dit is bos dat vanzelf ontstaat.

Het gebied is vrij toegankelijk voor publiek met uitzondering van het centrale deel dat een natuurreservaat is. Het is eigendom van de Gemeente Boekel en in beheer bij de Stichting Peellandschapspark Voskuilenheuvel. De oppervlakte is ongeveer achttien hectare en de wandelpaden hebben een totale lengte van vijftienghonderd meter.

Er is een schaapskooi gebouwd bestaande uit materiaal dat het gebied zelf heeft opgeleverd. Er lopen twaalf Kempische heideschappen die door het grazen meehelpen aan het landschapsbeheer. Tijdens de wandeling werd dikwijls stilgestaan bij bijzondere planten en uiteraard werden ook vogelwaarnemingen gedaan.

Iemand maakte de volgende opmerking: "dood hout leeft", hiermee doelende op de vele spechtenhagaten in een dode boom.

Waarnemingen (zien of gehoord):

Boomkruiper, fazantenhaan (zal hij het Zalig Kerstfeest overleven?), zwarte kraai, grauwe gans, rietgans, nijlgans, holenduif, gaai, graspieper, grote bonte specht, groenling, torenvalk, koolmees, vink, keep, meerkoet, merel, pimpelmees, zwarte mees, kuifmees, roek, houtduif, goudhaan, buizerd.

Tenslotte dank aan de leden van de Vriendenkring voor de ontvangst, begeleiding en uitleg.

Aad van Toor



Vogel onder de loep...



De Wintertaling

Deze keer een stukje over de kleinste eend van Nederland, de wintertaling. Dit kleine mooie eendje is nu op veel plaatsen te zien omdat een gedeelte van de wintertalingen in Nederland overwinterd. De wintertaling behoort tot de groep van de zwemeenden, eenden die hun voedsel veelal grondelend vinden.

De wintertaling nestelt in geheel Europa, behalve in het zuid oosten waar het te koud is voor deze vogel. Hij woont bij voorkeur bij plassen en meren, omringd door een dichte oevervegetatie. Het is dan ook een redelijk schuw eendje. Het woerdje heeft in zijn prachtkleed een kastanjebruine met groene kop, een smalle witte, horizontale streep boven de vleugels en een gele vlek aan de onderkant van de staart. Het vrouwtje is grijsbruin met donkere vlekken. Beide geslachten hebben groene vleugelspiegels. Ze zijn zo'n vijfendertig centimeter groot en daarmee Europa's kleinste eendensoort. In de lente en het voorjaar leven ze vooral van kleine waterdieren, in de herfst en winter van zaden. In de lente, zodra de sneeuw gesmolten is komen de vogels bij hun broedplaatsen aan. Ze arriveren al als paren, die paren zijn gevormd tijdens de wintertrek. Het nest is meestal goed verborgen in de oevervegetatie en bevindt zich vaak dicht bij de oever. Een ondiepe kuil wordt bekleed met donkergrijs dons. De zes tot twaalf roomkleurige eieren worden goed ondergestopt als het eendje het nest verlaat. Zoals bij veel eendensoorten broed alleen het vrouwtje. Na zo'n drieëntwintig dagen komen de eieren uit. Het mannetje bemoeit zich totaal niet met de opvoeding van de kids. Als de jongen ongeveer een maand oud zijn kunnen ze vliegen. Aan het eind van de zomer en in de herfst verzamelen de wintertalingen zich in grote groepen die soms uit duizenden vogels bestaan om te vertrekken naar hun overwinteringsgebieden in Zuid- en West Europa.

Daarom is dit eendje dan ook rond deze tijd vaak waar te nemen. Bijvoorbeeld op de vennen van de Grote Peel. Zelf heb ik ze pas nog heel mooi met de telescoop kunnen waarnemen in 'de Luisen' een mooi pas opgericht natuurgebiedje van V.Z.W. de Wielewaal, juist ... bij onze zuiderburen. Een volgende keer zal ik een wat uitgebreidere beschrijving van dit gebiedje geven. Met de pas opgerichte schuilhutten is het een waar vogelparadijs, vooral voor degene die er graag met hun telescoop op uit trekken. En dat alles binnen een uurtje rijden van het Udense....

Tot de volgende keer en succes met het zoeken naar onze kleinste eend.... de wintertaling

Pedro van den Acker



Overleg coördinatoren werkgroepen

Op 25 november 1999 heeft voor het eerst in de geschiedenis van Vogelwacht Uden e.o. een formeel overleg plaatsgevonden tussen het bestuur en de coördinatoren van de verschillende werkgroepen. In het verleden kwam men incidenteel op informele basis bijeen en natuurlijk kennen we allemaal het fenomeen “werkgroep in het licht” uit de ledenvergaderingen.

Doelstelling

De doelstelling voor deze bijeenkomst is met name ervaringen uitwisselen en leren van elkaar. Het uitgangspunt vanuit het bestuur voor dit overleg valt bij de deelnemers in goede aard en ziet er als volgt uit:

- op basis van gelijkwaardigheid, werkgroepen versus bestuur, dus niet ter verantwoording aan het bestuur
- halen én brengen van beide / alle kanten
- leren van elkaar, onderling tussen de werkgroepen
- vanuit het bestuur: échte belangstelling en betrokkenheid en om expliciet namens de vereniging waardering en dank voor de inspanningen te tonen

Omdat dit de eerste bijeenkomst in deze vorm is heeft het bestuur er voor gekozen om niet met een vast omlijnde benadering te komen maar hierover tijdens de vergadering te spreken. Nadeel van deze aanpak is dat deze eerste keer het wat minder gestructureerd zou kunnen verlopen, voordeel is de ruimte voor inbreng en een meer creatief proces. Afgesproken wordt dat op basis van de uitgangspunten een rondje langs de werkgroepen wordt gemaakt. Iedere coördinator schetst een beeld over de stand van zaken en de knelpunten waar de werkgroep tegen aan loopt. Het mooie van dit rondje is dat er onderling suggesties worden uitgewisseld en dat er concrete acties worden afgesproken. In het kort samengevat hier de resultaten:

Inventarisatie Peter van de Braak

Heel veel activiteiten zoals de SOVON-telling en de vogeltrekteldag lopen prima. De Maashorst-inventarisaties zijn wegens de geringe belangstelling nog wel een zorgenkindje. Peter zal daarom binnen de werkgroep nagaan of het mogelijk is om altijd iemand van de werkgroep bij de inventarisatie Maashorst aanwezig te hebben. Dit voorkomt dat er niets genoteerd wordt, geeft de inventarisatie meer inhoud en hopelijk daardoor meer deelnemers.

Bruijtsel en Publiciteit Peter Noy

We zijn het er over eens dat het viermaal per jaar verschijnen belangrijker wordt gevonden dan het laatste puntje op de “i” zonder de kwaliteit van het blad uit het oog te verliezen. Peter Noy werkt aan een betere taakverdeling in de werkgroep. Ook wordt afgesproken dat kopij niet meer wordt aangepast (tik- of taalfoutjes daar gelaten). Dit komt de veelkleurigheid, die zo kenmerkend is voor onze vereniging, ten goede en het scheelt nog een hoop tijd ook.

Met betrekking tot PR is er vanuit de media veel belangstelling voor speciale onderwerpen zoals de vogeltrekteldag wat dan ook gelijk groot PR-succes was. Goede suggesties zijn dus altijd welkom! Voor de helderheid naar buiten is het van belang dat alle PR-activiteiten via Peter Noy lopen.



V.L.U.

Willem Peters

Het V.L.U. bestaat dit jaar tien jaar en dit is goed gevierd. De activiteiten lopen lekker en er wordt nog steeds flink aan de weg getimmerd met een interessant en actief werkprogramma. Een punt van aandacht is de positie van het V.L.U. ten opzichte van de moederverenigingen Vogelwacht en I.V.N. De zelfstandigheid van het V.L.U. is prima maar is bestuurlijk gezien te ver doorgeslagen. Het bestuur van de Vogelwacht (en I.V.N.) is verantwoording schuldig aan de leden over acties én financiën van alle werkgroepen. De V.L.U.-financiën moeten daarom ook in de Vogelwacht-financiën terug te vinden zijn zodat de leden zich daar over kunnen uitspreken. De insteek is niet om de V.L.U. in haar werkzaamheden te beknotten maar wel de basis bestuurlijke spelregels te hanteren. Afgesproken is dat in januari 2000 een afspraak gepland wordt met de voorzitters en penningmeesters van I.V.N., Vogelwacht en een delegatie van het V.L.U.

Uilen

John Hermans

Deze groep komt niet vaak bijeen maar is erg succesvol als je kijkt naar broedresultaten, het aantal kerkuilenkasten en de communicatie via het Bruujssel. De nadruk ligt niet alleen meer bij de kerkuil, de steenuil verdient ook steeds meer aandacht.

Een punt van aandacht is om alle uilen-activiteiten in ons werkgebied gekoppeld te houden. Dit komt ten goede aan de kwaliteit en compleetheid van de informatie en samen ben je ook sterker. Het bestuur zal het koppelen van de diverse uilen-activiteiten stimuleren.

Stootvogels

Piet van der Voort

Pieter deelt de tweede editie van het zeer professionele jaarverslag van de werkgroep uit. De resultaten worden ook op een grote kaart bijgehouden. Als je naar deze kaart kijkt valt gelijk de slechte dekking in de Maashorst op. Dit komt vooral omdat hier onvoldoende wordt geïnventariseerd en dit komt weer door een gebrek aan werkgroepleden. De werkgroep vermoedt dat dit veroorzaakt wordt door een gebrek aan kennis waardoor men zich niet wil aansluiten. Hoewel er ook andere mogelijk oorzaken zijn zal het voorstel van Pieter om te werken aan beleid om het kennisniveau van de vereniging te verhogen in het bestuur worden besproken.

Naast deze specifieke werkgroep-geïntereerde acties wordt nog afgesproken dat het bestuur de relatie met het Bezoekerscentrum Slabroek zal aanhalen. Ook wordt afgesproken voorlopig deze bijeenkomst eens per jaar (in november) te houden. In het slotrondje "hoe is de avond befallen" wordt de bijeenkomst als positief, goede kruisbestuiving, nuttig en effectief gekenschetst. Een suggestie voor de volgende keer is om te kijken of we een gemeenschappelijk probleem of onderwerp kunnen behandelen.

Al met al dus een heel geslaagde avond die zeker opvolging verdient.

Namens alle deelnemers,
Peter Wienbelt



Udense landschap baart het V.L.U. nog steeds zorgen!

Beleid

Het V.L.U. heeft de afgelopen periode niet stil gezeten. Na de afronding van de Paraplunota en Structuurvisie Plus zijn de gemeenten Boekel, Uden en Veghel afzonderlijk begonnen met het opstellen van bestemmingsplannen, waterplannen en landschapsbeleidsplannen (LBP). Deze drie plannen zijn belangrijk voor het landschap voor de aankomende tien jaar. Met bestemmingsplannen wordt op het laagste bestuursniveau vastgelegd waar gewoond of geboerd kan worden. De waterplannen zeggen iets over hoe ons regen- en afvalwater door onze gemeente wordt geleid. In het landschapsbeleidsplan wordt het totale landschap in onderdeeljes geknipt en naast de intergemeentelijke visies is een uitvoeringsprogramma opgesteld wat herstelt, beheerd en ontwikkeld gaat worden.

Momenteel zitten we in het laatste deel, het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Na uiterst moeizaam verlopen vergaderingen op het gemeentehuis afgelopen maanden, met de opstellers van het plan, vertegenwoordigers van agrariërs, jagers en natuurverenigingen is de intergemeentelijke visie vertaald naar een gemeentelijk LBP.

Het V.L.U. is reeds sinds 1994 bezig met de uitvoering van kleine groene restauratieprojecten. Jaarlijks worden één of meer werkdagen hiervoor bestemd. In navolging van het V.L.U. zijn al enkele particulieren bezig met landschapsbeheer. Het grote werk moet echter door veel meer handen gedaan worden. Het waterschap steekt hierbij sinds kort ook een hand uit als het gaat om ecologische verbindingzones langs watergangen. Maar de gemeente blijft hiervoor de notoire kartrekker. Door goed beleid en samenwerking kan het landschap weer gerestaureerd worden. I.V.N. en Vogelwacht samen steken een voorbeeld hand uit.

Seizoen

Tussen het hierboven beschreven vergaderwerk, zijn we ook nog in het veld actief geweest. De kersenboomgaard wordt grotendeels beheerd door schapen onder toezicht van Piet van Duijnhoven. Het V.L.U. zorgt alleen voor de omhaging. Tijdens de vakantie hebben we nagedacht over ons aankomende jubileumjaar. Na de presentatie van ons jaarverslag in september heeft de natuurgidsdocent dhr. Rien Kersten voor de vele aanwezige tijdens een schitterde diapresentatie laten zien welke microbiotoopjes in kleine landschapselementen voorkomen.

De opening van het Brabantse Vrijwilligersseizoen Landschapsbeheer werd in oktober door tachtig personen bijgewoond in de Groenhoeve. Tijdens de dialezing, welke was samengesteld met behulp van de landschapskalender, konden de aanwezige coördinatoren zien en horen, wat het V.L.U. een jaar rond doet. Na de lunch uit de hamsterruimte van de Kinderboerderij konden de gasten de minitontoonstelling op de zolder bezichtigen. De busexcursie daarna voerde ons langs achttien van de zestig objecten waar het V.L.U. de afgelopen tien jaar mee bezig is geweest. Halverwege de busexcursie zijn we uitgestapt en hebben we de Bedafse bergjes laten zien. Daarna zijn we over de akkers naar het Anna bosje gelopen alwaar we vijftientig wilgenstaken hebben gepoot. Terug in de Groenhoeve konden we onder genot van een glaasje de vele complimenten in ontvangst nemen en terugzien op een geslaagde dag.

Eerder schreven we dat het bosven aan de Karlingerweg door de hoge waterstand niet gerestaureerd kon worden. Nadat de waterstand weer normaal (helaas te laag! Red.) stond deze zomer hebben we wederom contact gezocht met de loonwerker. Deze heeft geprobeerd met zijn kraan in het "droge" ven te komen, doch hij zakte tot boven zijn



assen in een het jonge “natte” veenpakket. Het was ondanks het ven niet opgeknapt kon worden mooi om te zien dat dit pakket als een spons werkt. Het oude slootje midden in het ven stond immers droog. Van ouds her hebben onze bossen deze sponswerkingsfunctie en deze moet weer hersteld worden. Maar ook de vennen zijn belangrijk als biotoop en daarom gaat het V.L.U. de aankomende maanden bekijken of met meer subsidies en daarmee zwaardere materieel de restauratie mogelijk is.

Kooldert

Als jullie dit lezen zitten we al midden in de knotmaand. Laat de laatste dag van het jaar niet voorbij gaan zonder een goed voornemen te doen of het V.L.U. op deze dag te komen helpen met knotten. Een hele speciale dag voor alle Vogelwachters in Uden en omgeving moet 15 januari 2000 worden. We gaan dan op deze “100e” V.L.U.-werkdag namelijk weer één van de elzensingels terugsnoeien op Kooldert. Daar waar we tien jaar geleden ook begonnen. Met soep en mogelijk veel aanwezigen zal de werkgroep het goede voornemen voor 2000 inluiden. We zien jullie.

*De beste groene wensen voor 2000
..... kunnen ook op de werkdagen uitgewisseld worden!*

Coördinator werkgroep V.L.U.,
Willem Peters



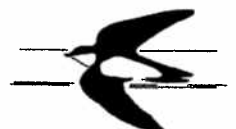
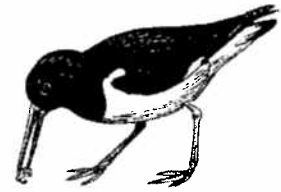
Scholekster onderzoek op Schiermonnikoog

In de "Dorpsbode" van Schiermonnikoog van 15 maart 1999 las ik een artikel van Leo Bruinzeel over onderzoek naar de broedpopulatie van de scholeksters op dit waddeneiland. Dit onderzoek werd door de Rijksuniversiteit Groningen gestart in 1983, dus zestien jaar geleden. Sinds die tijd is dit onderzoek, dat door studenten wordt uitgevoerd, ononderbroken voortgezet. Vanaf het moment waarop de eerste broedvogels van gekleurde ringen werden voorzien is men begonnen met het verzamelen van gegevens: Voedselopname op het wad, prooikeuze (schelpdieren en wormen), voedselspecialisatie, geboorte, sterfte en echtscheidingen. Kortom, alle belangrijke gebeurtenissen in het leven van de scholeksters werden gedocumenteerd. Om de scholeksters als individu te kunnen herkennen werd iedere vogel van plastic ringen voorzien. Onderzoek heeft aangetoond dat de vogels daar geen last van hebben. Een aantal van de vogels die geringd zijn in 1983 en 1984 zijn nu nog steeds in leven. Het bleek dat sommige individuen pas op late leeftijd (sommigen pas na tien jaar) een nestterritorium en een partner kregen. Ook weet men, dankzij de ringen, waar de vogels in de winter zijn. In zachte winters blijven de vogels in de Waddenzee, maar in strenge winters trekken ze naar Frankrijk. In de jaren 80 heeft men onderzocht hoe het kan dat scholeksters zo erg verschillen in het aantal jongen dat ze groot brengen en waarom ze over het algemeen zo weinig kuikens krijgen. Het bleek dat elk jaar de vogels langs de rand van de kwelder (de 'hokkers') veel meer kuikens kregen dan de vogels verderop de kwelder (de 'wippers'). Dit komt doordat de wippers met voedsel voor hun kuikens over de hokkerterritoria moeten vliegen. Scholeksters produceren over het algemeen weinig vliegvlugge kuikens, de meeste sterven door voedselgebrek. Dit wordt veroorzaakt doordat scholeksters niet overdreven hard voor hun jongen willen werken. Dit klinkt hard, maar als een scholekster zoveel mogelijk kuikens in zijn lange leven wil produceren dan moet hij het rustig aan doen en ten alle tijde voorkomen dat hij zichzelf over de kop werkt. Na jaren van observeren werd langzaam duidelijk hoe de scholekstermaatschappij in elkaar stak. Naast de eerder genoemde hokkers en wippers zijn er ook vogels zonder broedterritorium: de 'soosvogels'. Binnen de niet broedvogels onderscheiden we ook weer categorieën:

- De juvenielen: vogels jonger dan drie jaar, met een wit nekkebandje in de zomer
- Vogels die in de wachtrij staan
- 'Zwervers'

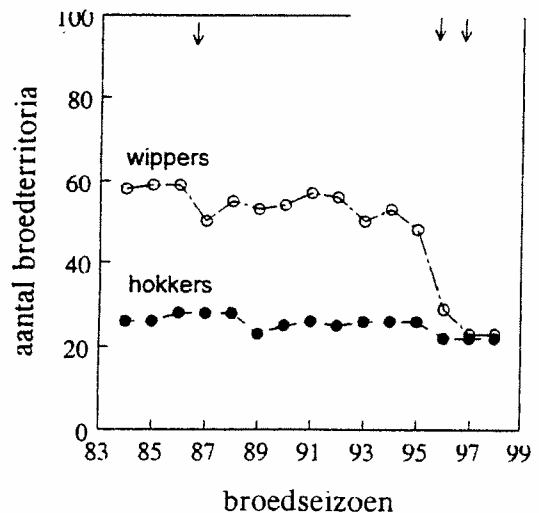
Vogels die in de wachtrij staan, hebben een keuze gemaakt waar ze zich later willen vestigen en wachten geduldig af totdat daar een plaats vrij komt.

Zwervers zijn vogels die deze keuze nog niet gemaakt hebben en zich nog oriënteren. De juvenielen verlaten vaak het eiland en komen pas na drie jaar weer terug in het geboortegebied. Tegenwoordig wordt het vestigingsgedrag van jonge scholeksters onderzocht. Het blijkt dat ze heel erg gebonden zijn aan de strategie die ze eens gekozen hebben. Voorlopig blijken vrije plaatsen in de populatie steeds ingenomen te worden door oudere ex-broedvogels die dicht in de buurt al eens eerder gebroed hebben. Nieuwkomers zonder ervaring maken geen schijn van kans. Waarom dit zo is weet men nog niet, dat wordt onderwerp van studie voor de komende jaren. De scholekster-populatie op Schiermonnikoog en de koolmezen-populatie op Vlieland zijn de enige twee vogelpopulaties in Nederland waar zowel de broedvogels als de zwervers geringd zijn. Als we willen begrijpen hoe een lang levende vogelsoort een territorium krijgt dan zijn we



aangewezen op de Schier-populatie. Er wordt veel gepraat over verstoring maar daadwerkelijk gemeten en onderzocht is er weinig. Het I.B.N. op Texel, gespecialiseerd in dit soort onderzoek, gaat samen met onderzoekers van de R.U.G. volgend jaar scholeksters van mini-radiozendertjes voorzien. Zij gaan onderzoeken hoe de scholeksters de Waddenzee gebruiken en hoe verstoring hen beïnvloed. De mini-zendertjes zullen op de rug van de scholeksters geplakt worden en zullen er na een paar maanden gewoon weer af vallen. Ze wegen slechts vier gram. Ter vergelijking een scholekster weegt een halve kilo en zijn maagvulling alleen al weegt zestig gram. Uit ervaring weet men dat de zenders niet schadelijk voor de vogels zijn. Het volgen van de populatie gaat ook nog gewoon door. De lange-termijn dataset wordt elk jaar belangrijker. Door de lange termijn waarop dit gebeurt kunnen de gegevens gebruikt worden als indicator voor het wel en wee van de Waddenzee.

In de figuur staan aantallen broedparen in het studiegebied weergegeven. De dichte rondjes zijn de aantallen hokkers (vogels die langs de rand van de kwelder broeden). De open rondjes zijn de wippers (vogels die hoger op de kwelder broeden). Tot 1995 blijven van beide groepen de aantallen constant, maar vanaf 1995 stortten de aantallen wippers in. Dit wordt veroorzaakt door twee opeenvolgende winters met hoge sterfte. Waarom de wippers plaatsen niet opgevuld worden door niet broedvogels wordt tegenwoordig onderzocht.

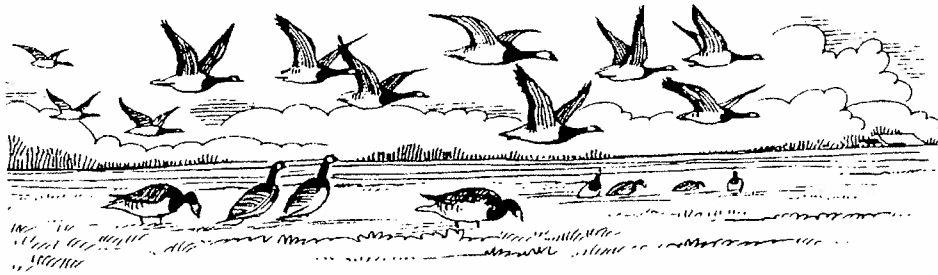


De toestand van de Waddenzee ligt gelukkig veel mensen na aan het hart. De scholekster staat aan de top van de voedselketen en is daarmee een mooie graadmeter voor hoe het er voor staat met de Waddenzee. Doordat men jaar in jaar uit naar dezelfde scholeksters kijkt houdt men als het ware een vinger aan de pols hoe het gaat met de scholeksters en daarmee met de Waddenzee. In de jaren 90 onderzocht men waarom sommige scholeksters vroeg kunnen leggen en anderen niet. Ook werd onderzocht waarom sommige scholeksters een trio in plaats van een monogaam huwelijk vormen. De trio's op Schier (2% van alle paartjes) bestaan altijd uit twee vrouwtjes en een man. Er zijn agressieve trio's, waarbij de vrouwtjes een nestterritorium en een nest hebben. Ze delen echter de mand en ruziën voortdurend. Daarnaast bestaan er ook samenwerkende trio's. Hierbij leggen de vrouwtjes samen alle eieren (acht stuks) in een groot nest en broeden ze dit samen uit. Deze resultaten waren zo baanbrekend dat de ze gepubliceerd werden in "Nature", het belangrijkste natuurwetenschappelijk tijdschrift. Daarnaast besteedde de New York Times een pagina groot artikel aan dit onderzoek. Op de foto is een legsel te zien van een samenwerkend trio. Aan de tekening op de eieren is te zien dat het om twee verschillende vrouwtjes gaat. Over de scholeksters op Schiermonnikoog is een film gemaakt. Deze film is verkrijgbaar op video. De film wordt momenteel verwerkt in een lespakket. Belangstellenden kunnen deze video bestellen bij het I.B.N. op Texel, Postbus 167, 1790 AD Den Burg.

Joop Bergsma



Herfstexcursie Terschelling 1999



Op zaterdag 9 oktober jl. vertrokken we in alle vroegte richting Terschelling. De groep bestond uit maar liefst 26 enthousiaste vogelaars, te weten: John Hermans, Cor van Bree, Marc Poulussen, Cor Verhoeven, Jan van den Tillaart, Gé van Boxmeer, William van der Velden, Peter Wienbelt, Wim Wienbelt, Simon Koopmans, Peter Noy, Jos Welte, Don-Alexander van Bergen, Chris van Lieshout, Jan Verhoeven, Jan van Bergen, Bart van de Wielen, Willy van Lanen, Henk van den Acker, Ad van Wanrooij, Tinie van de Elsen, Francien van de Elsen, Gerrit Jonkers, Jopie Jonkers, Sandra van de Burgt en Maria Bekx.

Een van de weinige keren dat we het onderweg licht zagen worden, toch een aparte belevenis. Een aantal auto's hadden het bekende 27MC bakkie geïnstalleerd. Of er op dit vroege tijdstip gebruik van gemaakt is is mij niet bekend (wij hadden er geen!).

Na een snelle heenreis, waaruit blijkt dat er meerdere wegen naar Rome leiden, waren we ruim op tijd in Harlingen. Nadat de auto's op de langparkeerplaats werden weggezet, konden we de boot op. Pas dan begint het eigenlijke vogels tellen! Een aantal kunnen het onderweg niet laten en liggen een stuk of vijftien vogelsoorten voor op het schema.

Gedurende de bootreis van zo'n kleine twee uur wordt er heel wat afgekletst maar ook de eerste zeevogels worden waargenomen. Het oehh en aah is dan niet van de lucht.

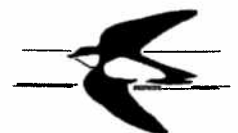
Op het eiland aangekomen is het zaak dat je zo vlug mogelijk een fiets krijgt zodat je mobiliteit direct met sprongen vooruit gaat. Ook "Soepboer", de fietsenmaker weet inmiddels wat voor vlees hij in de kuip heeft zodat een en ander vlotjes verloopt.

Vervolgens gaat het in kolonne naar de Jeugdherberg waar ze de Vogelwacht inmiddels ook al kennen (véél eten, Red.). Nadat iedereen zijn/haar bedje gespreid heeft kan het vogelen pas echt beginnen. Het voordeel van deze jeugdherberg is dat hij direct aan zee ligt zodat je niet ver hoeft te lopen om interessante waarnemingen te kunnen doen. Verder herbergt Terschelling alle landschapstypen, waaronder duinen, kwelders, bossen, weilanden en diverse kleine, typische eilanddorpjes. Voor ieder wat wils, waarbij het weer

ons die vijf dagen gunstig gezind was. Aan waargenomen vogelsoorten geen gebrek, totaal zo'n 115. In bijgaande opsomming, opgesteld door Jan Verhoeven, kan iedereen zijn eigen conclusies trekken.

Na afloop van onze reis naar Terschelling kan men stellen dat een en ander weer heeft bijgedragen aan de goede, onderlinge contacten en voor beginnende vogelaars is deze tussendoor-vakantie een must om ook eens een keer mee te maken. Het is bijzonder gezellig en leerzaam. Tot slot, mede namens alle excursiegangers, een woord van dank aan Peter Wienbelt voor de uitstekende organisatie. Alles verliep weer vlekkeloos. Tot volgend jaar!

Peter Noy



Vogelwaarnemingen excursie Terschelling 1999

- | | | |
|---------------------------|-------------------------|------------------------|
| 01. Aalscholver | 46. Jan van Gent | 92. Torenvalk |
| 02. Buizerd | 47. Kauw | 93. Tafeleend |
| 03. Blauwe reiger | 48. Kievit | 94. Tjiftjaf |
| 04. Boerenzwaluw | 49. Kuifeend | 95. Tapuit |
| 05. Bergeend | 50. Knobbelzwaan | 96. Tureluur |
| 06. Boomvalk | 51. Krakeend | 97. Turkse tortel |
| 07. Blauwe kiekendief | 52. Kleine mantelmeeuw | 98. Vink |
| 08. Bonte vliegenvanger | 53. Kokmeeuw | 99. Veldleeuwerik |
| 09. Braamsluiper | 54. Kneu | 100. Visdief |
| 10. Bontbekplevier | 55. Kleine zilverreiger | 101. Wilde eend |
| 11. Bonte strandloper | 56. Kanoet | 102. Witte kwikstaart |
| 12. Baardmannetje | 57. Kleine jager | 103. Winterkoning |
| 13. Barmsijs | 58. Koolmees | 104. Wintertaling |
| 14. Boomkruiper | 59. Klapekster | 105. Wulp |
| 15. Bladkoning | 60. Keep | 106. Watersnip |
| 16. Dodaars | 61. Kruisbek | 107. Waterral |
| 17. Drieteenstrandloper | 62. Kluut | 108. Waterhoen |
| 18. Ekster | 63. Kramsvogel | 109. Zwarte kraai |
| 19. Eidereend | 64. Koperwiek | 110. Zilvermeeuw |
| 20. Fitis | 65. Merel | 111. Zanglijster |
| 21. Fuut | 66. Meerkot | 112. Zwartkop |
| 22. Fazant | 67. Middelste zaagbek | 113. Zilverplevier |
| 22. Grote mantelmeeuw | 68. Oeverpieper | 114. Zwarte roodstaart |
| 23. Grauwe gans | 69. Oeverloper | 115. Zwarte zeeëend |
| 24. Grote zeeëend | 70. Pimpelmees | |
| 25. Grote jager | 71. Paarse strandloper | |
| 26. Graspieper | 72. Paap | |
| 27. Groenling | 73. Putter | |
| 28. Gekraagde roodstaart | 74. Rosse grutto | |
| 29. Goudplevier | 75. Rotgans | |
| 30. Grote stern | 76. Rietgors | |
| 31. Groenpootruiter | 77. Roodborst | |
| 32. Grote bonte specht | 78. Roodborsttapuit | |
| 33. Grote gele kwikstaart | 79. Roodkeelduiker | |
| 34. Grote lijster | 80. Rosse franjepoot | |
| 35. Goudhaan | 81. Ringmus | |
| 36. Gaai | 82. Scholekster | |
| 37. Geelgors | 83. Spreeuw | |
| 38. Grauwe franjepoot | 84. Staartmees | |
| 39. Gele kwikstaart | 85. Slobeend | |
| 40. Houtduif | 86. Smient | |
| 41. Heggenmus | 87. Steenloper | |
| 42. Holenduif | 88. Sperwer | |
| 43. Huismus | 89. Slechtvalk | |
| 44. Huiszwaluw | 90. Sijs | |
| 45. Havik | 91. Stormmeeuw | |



Werkgroep Stootvogels - Jaarverslag 1999

Onlangs heeft de werkgroep na het verstrijken van het tweede seizoen haar jaarverslag het licht doen zien. Gedurende dit seizoen heeft de werkgroep in dezelfde gebieden geïnventariseerd als in 1998 om een goed inzicht van het stootvogelbestand binnen deze gebieden te verkrijgen.

Aangezien de werkgroep van mening is, dat deze opzet goed gelukt is, zal volgend jaar tot gebiedsuitbreiding worden overgegaan. Dit jaar zijn de gebieden Volkel en Odiliapeel, Mariaheide en weidse omgeving (o.a. Erpse bossen) en ongeveer een derde van de Maashorst gemonitord. Bovendien zijn de torenvalkkasten nagelopen op broedgevallen. De werkgroep bestaat uit dertien personen, een coördinator en twaalf waarnemers in het veld, verdeeld over vijf groepen. Dat deze groep in het tweede jaar een enorme sprong voorwaarts gemaakt heeft, blijkt wel uit de resultaten.

De volgende tabel geeft hiervan een overzicht:

Soort	Broedparen		Aantal		Uitgevlogen	
	1999	1998	eieren	jongen	1999	1998
Boomvalk	2	1	6	6	3	1
Buizerd	16	6	36	30	25	3
Havik	7	1	21	16	15	1
Sperwer	20	12	80	58	45	31
Torenvalk	16	5	74	54	49	15
Wespendief	0	0	0	0	0	0
Totaal	61	25	217	164	137	51

Dit spreekt voor zich en behoeft weinig commentaar.

Boomsoort / broedhoogte

De favoriete boomsoorten voor nestplaatsen zijn eiken, sparren (douglas) en grove den; de hoogte van de nesten vertonen toch wel enig verschil. Het laagste broeden de torenvalken (nestkasten) (4 - 7 meter), gevolgd door de sperwer (5 - 8 meter), de buizerd en havik (8 - 12 meter) en als hoogste de boomvalk (meer dan 16 meter).

Ringen sperwers

Ook zijn er dit jaar weer sperwers geringd door Gertrude van de Elzen uit Veghel in het kader van een onderzoeksproject van Jan van Diermen.



Broedresultaat

Andere interessante resultaten zijn het broedsucces en het aantal uitgevlogen jongen per nest (gemiddeld):

soort:	broedsucces:	uitgevlogen/nest:
boomvalk	50 %	1,50
buizerd	70 %	1,60
havik	70 %	2,20
sperwer	55 %	2,25
torenvalk	66 %	3,00

Het broedsucces is dus het percentage uitgevlogen jongen ten opzichte van het aantal eieren. Voorts dient ook opgemerkt te worden, dat deze cijfers door het geringe aantal waarnemingen statistisch gezien een grote variantie hebben.

Wespendief

En dan het onderwerp wespendif. Het afgelopen jaar is deze verscheidene malen waargenomen tijdens het broedseizoen in de Maashorst. De werkgroep is er dan ook vrij zeker van, dat er een horst in de Maashorst moet zijn, waarschijnlijk ten noord-oosten van het "Vierlandpunt". Het is echter nog niet gelukt een broedplaats te lokaliseren. Een uitdaging voor alle leden van de Vogelwacht. Wie het gelukt in het jaar 2000 een broedgeval van de wespendif aan te melden, heeft van mij een verrassing te goed.

Voordat ik afsluit nog iets. Na het lezen van zulke resultaten moet er toch iets bij U beginnen te prikkelen. Het is een magnifieke belevenis, als je met een paar man van maart tot en met juli de bossen in kan op zoek naar horsten; als je dan in mei die schattige kleine witte donsballietjes in die horsten mag bewonderen. Praat eens met een van de leden van de werkgroep en proef het enthousiasme van deze mensen. Daarna kunt U zich aan melden als lid van de stootvogelwerkgroep bij de coördinator of een van de leden. U gaat deel uit maken van een bere-gezellige club en en passant weet U straks alle stootvogelhorsten in de omgeving van Uden te zitten. Dan hebt U ook een geheim te bewaren!!! Prachtig toch! Mijn telefoonnummer 0413 - 263292. Tot wederhoren.

Pieter van der Voort
Coördinator werkgroep stootvogels

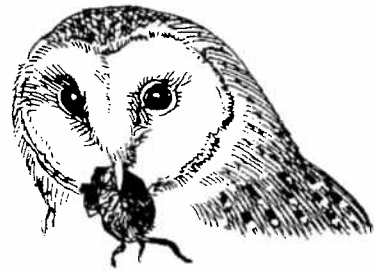


Broedresultaten Uilen in 1999

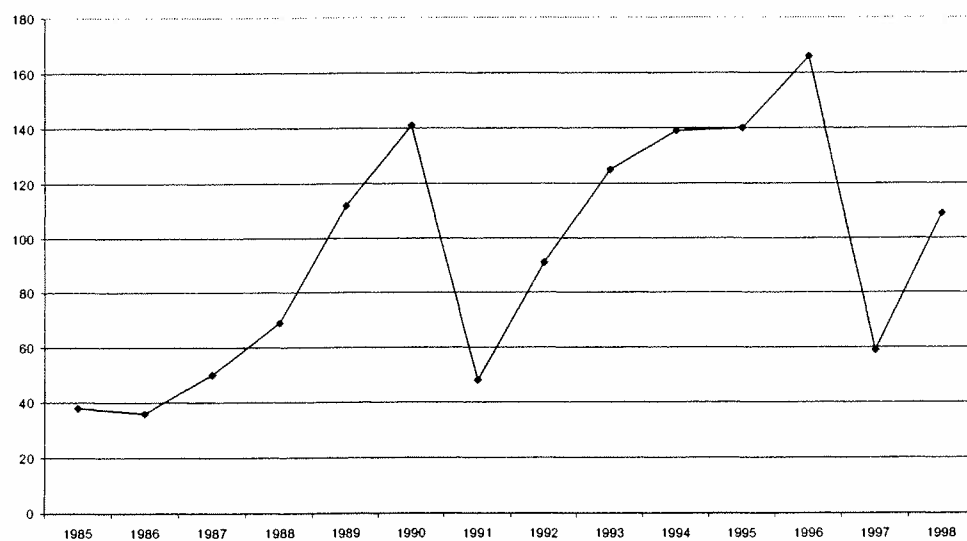
Kerkuil

Het jaar 1999 zou volgens verwachting een topjaar moeten zijn. Kerkuilen hebben telkens pieken en dalen in het broedsucces. De oorzaak in dit gewijzigde broedsucces heeft te maken met dezelfde pieken en dalen van zijn prooidieren; voornamelijk muizen.

Uit het broedsucces wat we in Noord-Brabant telkens bijhouden zag je dat 1999 een topjaar zou moeten worden. (zie tabel).



Tabel: Aantal broedparen vanaf 1985



Dit is ook zo gebleken. Nog nooit hebben er bij ons in de omgeving zoveel kerkuilen gebroed als in 1999. Totaal hebben er vijftien paren in onze omgeving gebroed.

De verdeling is als volgt:

- vier broedparen in Odiliapeel met totaal tien jongen
- drie broedparen in Uden met totaal elf jongen
- twee broedparen in Boekel met totaal negen jongen
- twee broedparen in Venhorst met minstens vijf jongen
- een broedpaar in Zeeland met zes jongen
- een broedpaar in Volkel met drie jongen
- een broedpaar in Reek met minstens twee jongen
- een broedpaar in Keldonk met vier jongen

In totaliteit dus vijftien paren waarbij er minstens vijftig jongen zijn grootgebracht. Gemiddeld genomen zijn er 3,33 jongen per broedsel grootgebracht.



Haast al deze jongen zijn in 1999 weer geringd door Gerard van de Kaa. We hebben inmiddels een aanvraag lopen voor een ringvergunning voor Wim Janssen maar jammer genoeg hebben we daar nog steeds niets van gehoord. Gerard moet nu telkens vanuit Oisterwijk komen om onze kerkuilen te komen ringen. Dit kost niet alleen benzine maar ook de ringen moet hij zelf betalen.

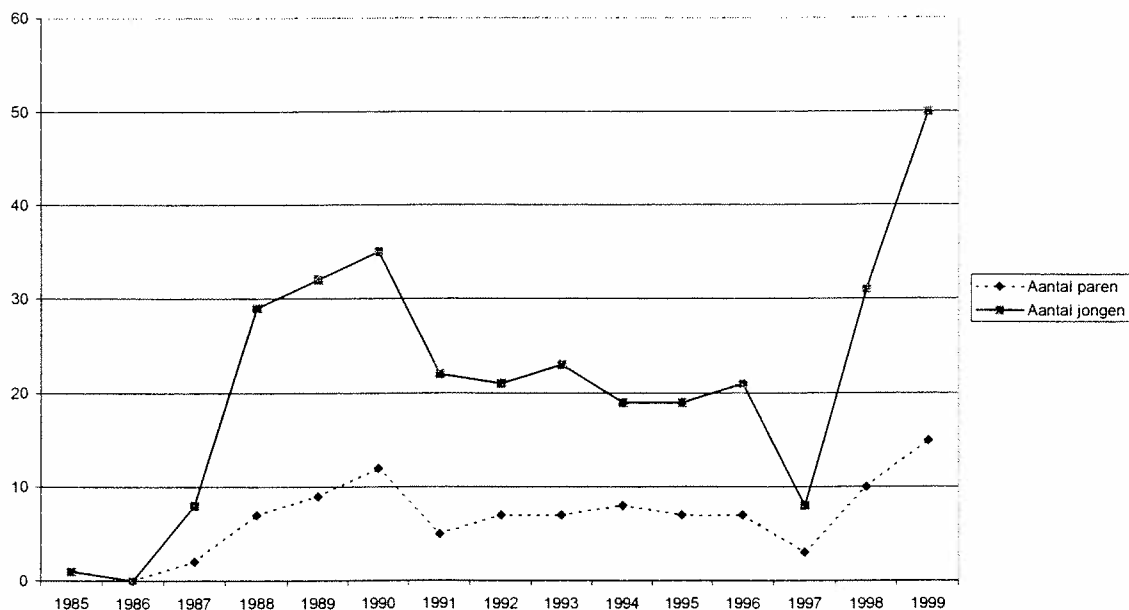
In dit topjaar leek het me leuk om eens te kijken naar de resultaten tot nu toe.

Tabel: Resultaten broedsels vanaf 1985

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Totaal
Aantal paren	1	0	2	7	9	12	5	7	7	8	7	7	3	10	15	100
Aantal jongen	1	0	8	29	32	35	22	21	23	19	19	21	8	31	50	319
Gem. aantal jongen	1	0	4	4,14	3,56	2,92	4,4	3	3,29	2,38	2,71	3	2,67	3,1	3,33	3,19

In een grafiek ziet het als volgt uit:

Broedgegevens kerkuil vanaf 1985



Uit de grafiek komen, vooral als je kijkt naar het aantal voortgebrachte jongen, de piekjaren naar voren. Zo zie je 1990, 1993, 1996 en 1999 een piek. Wat daarbij direct opvalt is de drie-jarige cyclus van deze pieken. Zoals ik in de aanhef al zei houdt dit verband met de drie-jarige cyclus van muizen.



Waarschijnlijk zal het dan ook zo zijn dat 2000 weer een daljaar wordt. Toch is te hopen dat een daljaar telkens minder ingrijpend is voor het voortbestaan van de kerkuil dan voorheen. De vijftig voortgebrachte jongen moeten dit kunnen opvangen.

Ook het gemiddelde aantal jongen was in 1999 boven het gemiddelde van de afgelopen jaren (3,33 tegenover gemiddeld 3,19). Dit betekent dat de meeste paren voldoende voedsel gevonden konden krijgen om hun jongen groot te brengen. Hierdoor hebben de jongen weer meer overlevingskans.

Steenuil

Op dit moment gaan we als uilenwerkgroep ons ook meer bezig houden met de steenuil. De laatste jaren heeft deze soort veel te lijden gehad van allerlei menselijke invloeden. Onder andere de intensivering van de landbouw maar ook het opruimen van schuurtjes en overhoekjes hebben ertoe geleid dat de steenuil schrikbarend achteruit is gegaan.

Wij (Johan, Wim en John) hebben in 1999 met een cassette recorder het aantal steenuilen in de omgeving van Volkel en Odiliapeel onderzocht. Hierbij konden wij maar twee paartjes in Volkel lokaliseren. Vroeger wist ik in Odiliapeel alleen al een viertal steenuiltjes te vinden, maar in 1999 hebben we hier dus niets van gevonden. De bedoeling is dat in 2000 ons hele gebied met cassette recorders wordt onderzocht zodat we een beginsituatie hebben. Van hieruit zullen we dan met het hangen van kasten proberen om de steenuil weer vooruit te helpen. Gezien de geringe mobiliteit van een steenuil (niet verder dan 100 - 200 meter rondom het nest) moet je ze eerst weten te vinden en van daaruit moet je proberen om de soort toe te laten nemen. Het op allerlei plaatsen hangen van kasten is bij de steenuil dus niet zo succesvol dan bij de kerkuil die een veel grotere mobiliteit heeft.

Wel hebben we dit jaar in Uden nog een steenuiltje geringd zodat het totaal aan steenuilen minstens drie paartjes is, maar deze telling is verre van volledig.

Ik hoop dat ik jullie in het Bruujssel in 2000 meer kan vertellen over het voorkomen van de steenuil in onze omgeving, maar het zou mij niets verbazen als de stand van de steenuil minder is dan die van de kerkuil.

John Hermans

P.s.: De bosuil en de ransuil worden door de roofvogelwerkgroep bijgehouden. Dit zijn echte bosvogels terwijl de steenuil en de kerkuil meer cultuurvogels zijn.



Rode Wouw én Bruine Kiekendief in de Maashorst!!

Bij deze publiekswandeling, 12 september jl., bedroeg het aantal deelnemers twaalf. Heel jammer dat er maar een geringe belangstelling was op een zonovergoten dag. Een prachtige wandeling met vele interessante waarnemingen en aanvullende uitleg door bruur John Hermans en Jan Verhoeven.

Heel duidelijk zagen we de voorbereidingen voor de trek naar de diverse wintergebieden. Veel van de waargenomen vogels zullen aan die trek deelnemen. Veel zullen er komen maar er zullen ook veel slachtoffers vallen onderweg.



John Hermans had een tweetal verhalen, één over de tapuit en de ander over de spreeuw. Ten aanzien van de tapuit vertelde John dat er rond de vorige eeuwwisseling ontzettend veel tapuiten in de Maashorst zaten. Tapuiten broeden in holen en heten daarom holenbroeders. Een verhaal van een schaapherder uit die tijd luidt: als hij met een stok een gat in de grond maakte er de volgende dag al een tapuit in zat. Gelukkig neemt het aantal tapuiten thans weer flink toe.

Het tweede verhaal over de spreeuw gaat als volgt. Men heeft experimenten gehouden met spreeuwen om vast te kunnen stellen of de trek van spreeuwen louter berust op instinct of dat ook andere zaken in het geding zijn. Men ving jonge en oude spreeuwen die men later losliet. De oude spreeuwen kozen op de kaart gezien een richting schuin naar links onder, met andere woorden richting zuidwest Engeland dat in de winter een prettig klimaat heeft. De jonge spreeuwen werden meer oostelijk losgelaten en die kozen eveneens een zuidwestelijke richting maar die leidde naar Spanje. Een jaar later zouden zij dat weer doen. De conclusie luidde dat naast instinct ervaring meespreekt. De jonge spreeuwen vlogen het eerste jaar uitsluitend op instinct en het tweede jaar eveneens op instinct en ervaring.

Waarnemingen:

Grote bonte specht, vink, kuifmees, oeverzwaluw, torenvalk, kievit, roodborsttapuit, paap, kneu, gele kwikstaart, buizerd, groene specht, watersnip, roodborst, merel, lijster, gaai, zwarte roodstaart, turkse tortel, witte kwikstaart, koolmees, pimpelmees, boerenzwaluw, houtduif, holenduif, zwarte kraai, sperwer, bruine kiekendief, rode wouw!!!, rietgors, goudhaan, zwarte mees, boomkruiper, tapuit, spreeuw.

Aad van Toor

Naschrift Redactie:

Tijdens deze wandeling zijn door een aantal aanwezigen enkele bijzondere waarnemingen gedaan. Binnen een gezichtsveld kwamen achtereenvolgens de Rode Wouw én de Bruine Kiekendief overvliegen (ter hoogte van de Brobbelbies). Voor de meesten onder ons geen alledaagse waarneming (en zeker niet in het Maashorstgebied). Het betrof hier dus doortrekkers.



Wetenswaardigheden ...

Waarneming van steenarend op Terschelling en Schiermonnikoog

We waren met de Vogelwacht nog maar koud van Terschelling af toen er op de Boschplaat een steenarend werd gemeld. Nadat heel Dutch Birding tevergeefs de vogel probeerde te vinden (speciale boot gehuurd die een groot aantal vogelliefhebbers naar Terschelling heeft gebracht) werd deze later in de week teruggemeld op Schiermonnikoog. Jammer voor ons dus. We moeten dus toch een keer met zijn allen naar Falsterbo in Zuid-Zweden gaan kijken. Hier vlakbij in de buurt broedt elk jaar een steenarend die je mooi kunt bewonderen. Een steenarend in Nederland blijft een zeer zeldzame waarneming. Naar mijn weten is deze nog maar enkele malen in Nederland waargenomen.

Bron: EBNNL Internet

Buizerdtrek in oktober 1999

Dit jaar was het in het weekend van zaterdag en zondag 16 en 17 oktober bijzonder fraai zomerweer waarbij de wind licht uit het oosten waaide. Dit zorgde voor een ongekennde trek van buizerds. Zelf zag ik in de Maashorst in een uur tijd meer dan veertig buizerds overkomen. In Twente werden op 16 oktober maar liefst vierhonderdvijfentwintig buizerds waargenomen op één telpost.

Bron: EBNNL Internet, eigen waarneming

Illegale houtsnippenjacht in Amsterdam

Op woensdag 20 oktober 1999 meldt het opvangcentrum De Zwaan dat ze de afgelopen dagen al zeven aangeschoten houtsnippen hadden binnengekregen. De houtsnip is sedert 1996 volledig beschermd. Toch ontvangt men in het opvangcentrum elk jaar aangeschoten houtsnippen direct na opening van het jachtseizoen. Per seizoen krijgt men bij De Zwaan ongeveer zestig tot zeventig aangeschoten houtsnippen.

Bron: EBNNL Internet

Broedresultaten en trends van Nederlandse roofvogels in 1998

Verspreid over het land werden 3.568 nesten van tien soorten gecontroleerd (duizend nesten meer dan in 1997). Deze stijging is te danken aan een grotere inspanning van de waarnemers en de betere voedselsituatie voor roofvogels.

Wespendief: deden het beter dan in 1997. De stand is waarschijnlijk stabiel. Wel veel sterfte als gevolg van predatie door haviken.

Bruine kiekendief: redelijk broedsucces. In Midden-Nederland afnemend, in Noord-Nederland toenemend.

Blauwe kiekendief: broedsucces al enkele jaren slecht. Broedt hoofdzakelijk op de Waddeneilanden.

Grauwe kiekendief: in Nederland werden negenentwintig territoria vastgesteld. De stand blijft marginaal, zeker gezien de afhankelijkheid van nestbescherming.

Havik: de havik doet het vrij slecht. De stand is gezakt van 2.000 broedparen tot 1.800 in 1998. De afname heeft te maken met een enorme daling van het voedselaanbod op zandgrond.

Sperwer: de sperwer had een gemiddeld broedresultaat.



Buizerd: de buizerd is momenteel de enige roofvogel in Nederland die een onverdeeld gunstige ontwikkeling te zien geeft. Met de huidige stand van minimaal 8.000 paar is het verreweg de talrijkste roofvogelsoort.

Torenvalk: met de torenvalk is het slecht gesteld. De stand is gezakt naar 4.000 paren. De afname wordt veroorzaakt door de industrialisering van de landbouw en predatie.

Boomvalk: de stand van de boomvalk is het afgelopen decennium meer dan gehalveerd. Overigens was 1998 een iets gunstiger jaar.

Slechtvalk: in 1998 hebben er vijf paartjes in Nederland gebroed. Dit is het hoogste aantal ooit vastgesteld in deze eeuw.

Bron: WRN-persbericht via Internet

John Hermans



Bijzondere Waarnemingen

Hieronder volgen de bijzonder waarnemingen van juni t/m begin december 1999. Erg opvallend is de visarend die in de Maashorst gesignaleerd is. Er zijn wel vele plassen ontstaan in de Maashorst, maar vis is daar nog niet gesignaleerd. Deze visarend was dan ook overtrekkend. Wel een grote zilverreiger is door Wim Hoefs gezien, deze vogel was aan het fourageren bij de waterplas aan het einde van gebied 1. De klapekster is dit najaar weer waargenomen in de Maashorst. Ditmaal zelfs met 2 exemplaren, één bij de 3 vennen en één op de Schaijkse heide.



Peter van de Braak, Inventarisatiewerkgroep, tel.: 0413-253586

Bijzondere waarnemingen zijn ook te mailen;
p.w.m.vandebrak@kpn.com

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN E.O.				
DATUM:	AANT:	VOGELSOORT:	LOCATIE:	WAARNEMER:
13-06-1999	1	sprinkhaanzanger	t Melven, Mariaheide	J v.d. Tillaart, W. v.d. Velden
13-06-1999	2	boomvalk	Goorse Bos, Erp	J. v.d. Tillaart, W. v.d. Velden
16-06-1999	2	boomvalk	Dorshout, Veghel	W. v.d. Velden
27-06-1999	4	kwartel	Maashorst	J. v.d. Tillaart, W. v.d. Velden
27-06-1999	1	wespendief	Palmstraat Maashorst	J. v.d. Tillaart, W. v.d. Velden
02-08-1999	2	rode wouw	wijstgronden Uden	J. v.d. Tillaart
04-09-1999	1	boomvalk	Maashorst	John Hermans
12-09-1999	1	paapje	Maashorst	John Hermans
12-09-1999	4	tapuit	Maashorst	John Hermans
12-09-1999	2	gele kwikstaart	Maashorst	John Hermans
25-09-1999	1	sijs	Maashorst	John Hermans
26-09-1999	1	paapje	Maashorst	John Hermans
26-09-1999	1	visarend	Maashorst	John Hermans
26-09-1999	6	grauwe gans	Maashorst	John Hermans
26-09-1999	2	tapuit	Odiliapeel	John Hermans
27-09-1999	1	grote zilverreiger	Maashorst, grensweg	Wim Hoefs
08-10-1999	1	roodborsttapuit	Hemelrijk, Volkel	Marc Poulussen
15-10-1999	2	klapekster	Maashorst	John Hermans
17-10-1999	1	klapekster	Maashorst, 3 vennen	Marc Poulussen
17-10-1999	1	blauwe kiekendief	Maashorst, 3 vennen	Marc Poulussen
18-10-1999	500	kramsvogels	Odiliapeel	Marc Poulussen
20-10-1999	1	gele kwikstaart	Milsebaan, Uden	Wil Verbossen
26-10-1999	2	goudvink	Maashorst, gebied 2	Wil Verbossen
31-10-1999	1	smelleken	Maashorst	John Hermans
22-11-1999	6	goudvink	Maashorst, gebied 2	Seniorengroep
05-12-1999	27	kruisbek	Maashorst	William v.d. Velden

Nagekomen meldingen:

04-07-1999	1	IJsvogel	Kraaijenbergse Plassen (tochtsloot)	Joop Bergsma
18-07-1999	1	IJsvogel	idem	Joop Bergsma
17-11-1999	1	Witoogeend	Graafse Raam	Joop Bergsma
08-11-1999	1	Klapekster	Maashorst (Drie Vennen)	Joop Bergsma
08-11-1999	7	Kruisbekken	idem	Joop Bergsma
28-11-1999	1	Klapekster	idem	Joop Bergsma
04-12-1999	3	Kruisbekken	Maashorst (Grensweg)	Joop Bergsma



Volleyballer of vogelaar?

Ik ben niet alleen vogelaar maar af en toe houd ik mij in het weekend ook bezig met het volleyballen. Dat beide hobbies niet altijd begrepen worden bewijst onderstaand stukje wat in ons plaatselijke volleybalblaadje van Terraveen (De Peel) stond.

Ik vond het zo amusant dat ik het ook aan jullie wil laten zien. Denk eraan, de schrijver suggereert dat ik (John Hermans) het zelf geschreven heb maar dit is niet waar.

Al jaren heb ik twee grote hobbies: volleyballen en vogelen. Maar steeds vaker komt het voor dat ik moet kiezen voor een van de twee. Medevogelaars snappen niet wat ik in de volleybalsport zie en medevolleyballers vinden mij soms maar een vreemde vogel. Daarom zou ik in deze rubriek weleens uit willen leggen wat mij zo trekt aan vogelen. Het is namelijk prachtig om op de meest vreemde plaatsen en op de wonderlijkste momenten vogels te aanschouwen. Uren kan ik daar in op gaan. ER zijn namelijk wel duizenden verschillende soorten en de sport is er om er zoveel mogelijk op je lijstje te hebben staan. Nu moet ik eerlijk bekennen dat zoals volleyballers wel eens zwetsen over de meeste fantastische ballen die ze hebben geslagen of gered, wij ook wel eens dingen zien vliegen waarvan je je af kunt vragen of deze er wel echt vlogen. Maar werkelijk, ik heb allerlei vogels waargenomen: vreemde vogels, hippe vogels, slimme vogels, etc. Zoals de hond vaak op zijn baasje lijkt, schijnt ook dit het geval te zijn bij vogelaars. Of zoals vogelaars vaak zeggen: men kent de vogel aan zijn veren.

Zo schijn ik, volgens andere Terraveenleden, tijdens het supporteren een soort aparte vogellokroep te hebben; een specifieke, luidruchtige manier van toejuichen welke andere supporters aanzet tot vrolijk mee kwetteren. Acht ja, zo zingt elke vogel zoals hij gebekt is. Er zijn mensen die beweren dat wij met onze hobby allerlei andere, vooral voyeuristische verlangens sublimeren. En ik moet bekennen het is vaak erg spannend, maar ons hoogtepunt ziet er toch vaak anders uit (alhoewel?); het blijft bij een enthousiaste kreet bij het zien van een nieuwe naakte vogel.

Beste VC-tje (het blad van Terraveen), hopelijk heb ik jullie zo enigszins kunnen enthousiasmeren van mijn andere hobby. Resteert mij nog de vraag of jullie vinden dat ik zou moeten kiezen tussen beide hobby's of dat ik met een gerust hart lid kan blijven van Terraveen.

John Her(rie)mans



Vogelwacht - Winkel

Eén lid van de Vogelwacht beheert met instemming van Bestuur en leden de winkel.

De doelstellingen van de winkel:

- Door verkoop van boeken, kaarten, cassettes en CD's met vogelgeluiden steeds meer mensen kennis en interesse bijbrengen voor het vogelleven.
- Door verkoop van nestkasten de vogels helpen bij het vinden van nestelplaatsen in de broedperiode. Het is bekend dat de huidige samenleving het vinden van genoemde plaatsen in de vrije natuur zeer bemoeilijkt.
- Door verkoop van voederplanken de vogels in de koude, moeilijke periode te helpen bij het vinden van voedsel.

NU IS HET NIET PERSÉ ZO DAT DE BEHEERDER OOK DE ENIGE VERKOPER MOET ZIJN. ALS ALLE LEDEN HUN MEDEWERKING VERLENEN KOMT DE WINKEL NIET NEER OP DE SCHOUDERS VAN ÉÉN PERSOON!!

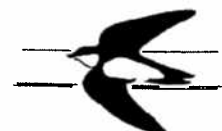
Als de leden van de vereniging niet meewerken kunnen bovengenoemde doelstellingen nooit worden bereikt.

Adviezen:

- Verras eens een jarige in uw bekendenkring met een artikel uit de winkel. Bedenk dat velen in het verleden al werden verrast met het bekende peper en zoutstel of azijn en oliestel. Er is geen bos bloemen denkbaar die het qua levensduur kan opnemen tegen een geluidsband of nestkast.
- Stel zo'n artikel eens als prijs beschikbaar bij speciale evenementen of wedstrijden.
- Maak aspirant vogelaars attent op de mogelijkheden van de winkel bij aanschaf van een boek "herkenning van vogels" en bij aanschaf van een goede kijker.

Meer willen weten over vogels? De winkel heeft diverse boeken in voorraad:

- * Bedreigde vogels f 7,50
- * Ja, natuurlijk f 12,50
- * Vogels van Midden Brabant f 12,50
- * Vogels onder dak f 19,95
- * Zakboek van Peter Hayman (herkenning van vogels) f 17,90
- * Lars Johnson (Europese vogels) f 65,00
- * Vogelmonografieën f 6,00
- De waterral (88 blz.), de blauwe reiger (79 blz.),
de bosuil (100 blz.), de kerkuil (77 blz.), de kleine rietgans
(64 blz.), de zilverbreeuw (95 blz.), de knobbelswaan (95 blz.)
- * Lang leve de Lepelaar f 37,50
- Een boek van Vogelbescherming Nederland.
Met 160 blz. informatie over het wel en wee van de lepelaar.
Het boek bevat o.a. vele illustraties, kaarten en tabellen.



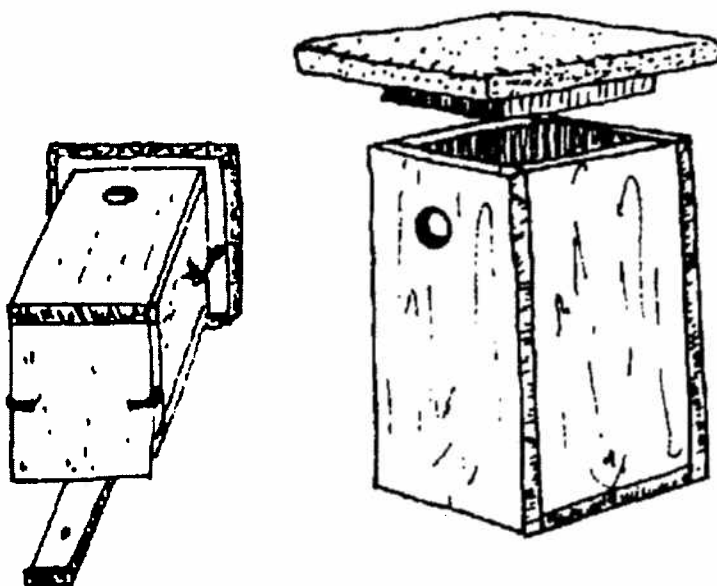
Andere artikelen:

- * Nestkasten van stevig materiaal f 10,00
Let op! het is nu de tijd ervoor !!
- * Voederplanken f 10,00
De plank kan worden opgehangen in een boom of balkon.
De plank is zodanig gemaakt dat men de vogels appels, nootjes in een netje en vetbollen kan aanbieden.
- * Cassettes met vogelgeluiden (6 delen) per bandje: f 22,50
- * CD's met vogelgeluiden (deel 1 en 2) per deel: f 39,50
(een prachtig cadeau!)
- * Kaarten van uilen f 12,50
- * Poëzie album met plaatjes f 12,50
- * Postpapier met eend/uil f 8,50
- * Telefoonklappers f 5,95
- * Raamstickers (ter voorkoming van raambotsingen) f 3,50

Suggesties met betrekking tot uitbreiding van het winkelassortiment zijn bijzonder welkom.

Aad van Toor
Klaroenlaan 1 - Uden

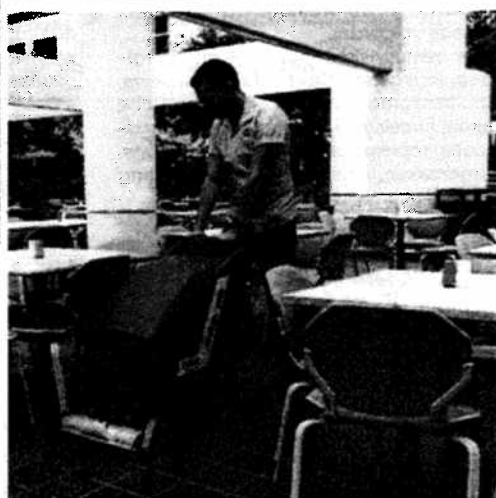
Telefoon: 0413-264106 (voor afspraak, graag van tevoren even bellen)



De nieuwe "kleintjes" voor uw bedrijf!



De Tennant Compact Serie: handige, ergonomisch verantwoorde en makkelijk te bedienen vloerreinigingsmachines. Kant en klaar of op maat gemaakt. Bij Tennant kunt u terecht voor advies, service en onderhoud.



Wilt u meer weten over eigentijds en kostenbesparend vloeronderhoud? Of wilt u een demonstratie? Neem dan contact met ons op:

Telefoon: 0413-263355

Fax : 0413-265635



TENNANT EUROPE B.V.
Verkoop & Service Nederland
Nijverheidsstraat 4a
Postbus 263
5400 AG Uden



VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

marktstraat 12 uden **mannenmode**

Keihard.....
de bergachtigste



De leadville collectie heeft archeologen in de Braziliaanse jungle en op de Himalaya zonder problemen over scherpe rotspunten en gladde gletsjers geholpen.

Een blokje om met de hond wordt nu wel erg comfortabel.

E X C L U S I E V E D E A L E R



ZEGERS SCHOENEN

ORANJESTRAAT 3 — UDEN

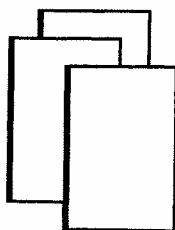
MOLENWIEKEN 40 — VEGHEL



Elk feest begint
met de aankleding...
en dan is hét adres:

estwinkel

LÉON DE BIE
Lieve Vrouwenplein 9
5401 AS Uden
tel./fax 0413-262728



boekhandel
bert van der heijden

Sacramentsweg 4 • 5401 GR Uden • Tel. 0413-260907



snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

Kapelstraat 1, 5401 EC UDEN
Telefoon: 0413 - 262780

*Voor al uw
tweewielers
en
reparaties*



WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL.262620

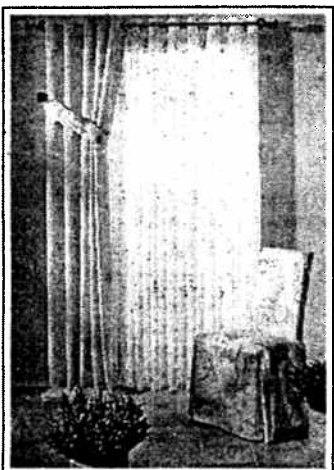
De Bruin

verzekeringen

Velmolenweg 87, 5401 HL Uden

Telefoon (0413) 330999, Telefax (0413) 253 204

*Alle verzekeringen
en financiële diensten*

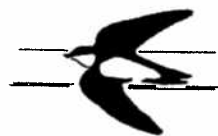


- Tapijt
- Vinyl
- Overgordijnen
- Binnenzonwering
- Behang
- Laminaat



VAN DER HEIJDEN

Piusplein 2
5402 EA Uden
Telefoon
0413-250510



ACTIVITEITEN WERKGROEPEN VOGELWACHT UDEN E.O.

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dia-lezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, te weten:

1. WERKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Peter van de Braak, tel.: 0413-253586

2. WERKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverwaluwenwand op de voormalige grindaafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverwaluwenwand en observatiehut. Voor geïnteresseerden heeft men een gratis brochure beschikbaar waarin alle details zijn vermeld.

Coördinator Marc Poulussen, tel.: 0413-274046

3. WERKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. 40 kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Daarnaast worden alle broedgegevens geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Het geven van advies en voorlichting behoort eveneens tot de taken.

Coördinator John Hermans, tel.: 0413-272777

4. WERKGROEP NESTKASTEN

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals kool-, pimpel- en zwarte mees, gekraagde roodstaart, vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Een onderdeel van de activiteiten vormt het inventariseren en administreren van alle broedgevallen.

Vacant

5. WERKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een vijftal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van kasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de buizerd, havik, sperwer, torenvalk en boomvalk.

Coördinator Piet van der Voort, tel.: 0413-263292

6. WERKGROEP CLUBBLAD/PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruuijsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de activiteiten binnen de vereniging, waarbij diverse leden de pen ter hand nemen om vogelverhalen met anderen te delen. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de vele activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in kranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, tel.: 0413-251691

7. WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven in en rond Uden. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt daartoe een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, tel.: 0413-252529

